

УДК 330.3:658.1

Семак Б.Б.

bbsemak@ukr.net, ORCID ID: 0000-0003-2198-3790

ResearcherID: E-7511-2019

д.е.н., проф., проректор з наукової роботи, професор кафедри маркетингу, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

Бойко Р.В.

rboy@ukr.net, ORCID ID: 0000-0002-4044-0217

ResearcherID: F-2597-2019

к.е.н., доц., доцент кафедри обліку, контролю, аналізу та оподаткування, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

ІДЕНТИФІКАЦІЯ СТРАТЕГІЧНИХ ОРІЄНТИРІВ ФОРМУВАННЯ ІНТЕГРОВАНОВОГО ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ ТА ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ І ВІДБУДОВУ РЕГІОНУ

***Анотація.** Врахування потенціалу розвитку регіону є критично важливим при формуванні проактивної інвестиційної політики в Україні, адже це дозволяє визначити цілісну і послідовну стратегію, спрямовану на економічне та соціальне зростання, зміцнення безпекоспроможності і стійкості територій в умовах новітніх викликів. У дослідженні актуалізується проблематика державної політики покращення інвестиційного середовища регіону в умовах війни задля відновлення інвестиційної активності та діяльності, залучення інвестицій у збереження економічної системи в умовах кризи та її відбудови і модернізації на етапі повоєнної відбудови країни. У фокусі уваги – формування якісного сприятливого інтегрованого інвестиційного клімату в регіоні. Відтак мета дослідження – ідентифікація стратегічних орієнтирів формування інтегрованого інвестиційного клімату та залучення інвестицій в економіку і відбудову регіону. Під час дослідження використано такі методи аналізу: групування, логічного аналізу, стратегічного менеджменту (під час оцінювання якості системи державного регулювання розвитку інвестиційного середовища регіону), системного аналізу (з метою розробки організаційно-економічних засобів регіональної політики розвитку інвестиційної діяльності в регіоні), аналітико-прогнозних розрахунків (для визначення напрямів регіональної політики стимулювання інвестиційної діяльності). Наукова новизна результатів дослідження полягає в подальшому розвитку методико-прикладних засад обґрунтування стратегічних пріоритетів регіональної політики вдосконалення інвестиційного середовища регіону в умовах війни. Визначено ключові передумови, цілі та завдання удосконалення інвестиційного середовища у фокусі (I) стабілізації економіки та (II) повоєнного відновлення регіону (на прикладі Львівської області). Охарактеризовано наявний та незадіяний потенціал мережі індустріальних парків Львівської агломерації. Визначено цільові орієнтири, завдання та заходи становлення повноцінного інтегрованого інвестиційного клімату регіону в умовах війни та повоєнної відбудови. Зроблено висновок, що у контексті повоєнної відбудови економіки Львівської області головним завданням має стати визначення структурних пріоритетів інвестування. Це означає чітку ідентифікацію пріоритетних напрямів розвитку економіки регіону та забезпечення умов для залучення інвестиційних ресурсів у такі сфери.*

Ключові слова: регіон, регіональний розвиток, регіональна політика, інвестиційна політика, інвестиції, інвестиційне середовище, інтегрований інвестиційний клімат, інвестиційна привабливість, імперативи, стратегічні цілі, війна, нестабільність, криза.

Semak Bohdan

bbsemak@ukr.net, ORCID ID: 0000-0003-2198-3790

ResearcherID: E-7511-2019

Doctor of Economics, Professor, Vice-Rector for Research,
Professor of the Department of Marketing,
Lviv University of Trade and Economics, Lviv

Boiko Ruslan

rboy@ukr.net, ORCID ID: 0000-0002-4044-0217

Researcher ID: F-2597-2019

Ph.D, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Accounting,
Control, Analysis and Taxation, Lviv University of Trade and Economics, Lviv

IDENTIFICATION OF STRATEGIC GUIDELINES FOR THE FORMATION OF AN INTEGRATED INVESTMENT CLIMATE AND ATTRACTION OF INVESTMENTS IN THE ECONOMY AND DEVELOPMENT OF THE REGION

Abstract. Taking into account the development potential of the region is critically important when forming a proactive investment policy in Ukraine, as this allows to define a holistic and consistent strategy aimed at economic and social growth, strengthening the security capacity and resilience of territories in the face of new challenges. The research actualizes the problems of the state policy of improving the investment environment of the region in the conditions of the war in order to re-establish investment activity, attract investments to preserve the economic system under crisis and its rebuilding and modernization at the stage of the country's post-war recovery. The main focus of the research is the formation of a high-quality favourable integrated investment climate in the region. Therefore, the purpose of the study is to identify strategic guidelines for the formation of an integrated investment climate and attracting investments to the economy and rebuilding of the region. The following methods of analysis were used in the study: grouping, logical analysis, strategic management (during assessing the quality of the state regulation system of the development of investment environment in the region), system analysis (for the purpose of developing organizational and economic means of the regional policy for the development of investment activity in the region), analytical and predictive calculations (for determining the directions of the regional policy for stimulating investment activity). The scientific novelty of the research results lies in the further development of the methodological and applied principles of substantiation of the strategic priorities of the regional policy for improving the investment environment in the region under conditions of war. The key prerequisites, goals and objectives of the improvement of the investment environment are defined in the focus of (I) stabilization of the economy and (II) post-war recovery of the region (on the example of the Lviv region). The existing and unused potential of the network of industrial parks in the Lviv agglomeration is characterized. Target orientations, tasks and measures for the formation of a full-fledged integrated investment climate of the region under conditions of war and post-war recovery have been determined. It is concluded that in the context of the post-war recovery of the economy of the Lviv region, the main task should be to determine structural investment priorities. This means clearly identifying priority areas for the development of the region's economy and ensuring conditions for attracting investment resources to such areas.

Key words: region, regional development, regional policy, investment policy, investment, investment environment, integrated investment climate, investment attractiveness, imperatives, strategic goals, war, instability, crisis.

JEL Classification: E20, H54, R38

DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1256-2024-43-12>

Постановка проблеми. Попри всі виклики війни, сьогодні українська економіка все ще зберігає високий потенціал для залучення інвестицій у різні галузі, зокрема в аграрний сектор, транспорт і логістику, інформаційно-комунікаційні технології, промислове виробництво, оборонний комплекс, альтернативні джерела енергії та інші сфери. При цьому західні регіони України за своєю інвестиційною привабливістю починають випереджати інші області з огляду на безпековий чинник, переорієнтованість міжнародного і міжтериторіального співробітництва України на європейський вектор, посилення відносин із ЄС у межах виконання Угоди про асоціацію, активізацію західних територіальних громад у розробленні стратегічно-маркетингових інструментів реалізації локальної інвестиційної політики (паспортів, атласів, дорожніх карт), розвиток стратегічних галузей смарт-спеціалізації (органічне сільське господарство, деревообробна промисловість, відновлювана енергетика, машинобудування, приладобудування, ІТ, дизайн, аудіовізуальне мистецтво тощо).

Для прикладу, Львівська область є регіоном, де активно розвивається сегмент альтернативної енергетики (вітрові електростанції у Самбірському, Дрогобицькому і Турківському районах, сонячні – в Яворівському та Золочівському районах), що обумовлює високу привабливість області для європейських інвесторів навіть під час війни та постійних російських атак по енергетичній інфраструктурі країни. Так, упродовж 2021–2024 рр. чеська компанія MND вклала 61,5 млн євро у будівництво найпотужнішої на заході України Орівської вітрової електростанції на Карпатському хребті між селами Орів та Зимівка Трускавецької територіальної громади. Ця електростанція забезпечує сьогодні близько 5 % споживання електроенергії Львівської області. Додатковою вигодою від такого інвестиційного проекту стало створення нових робочих місць, поліпшення доріг до прилеглих населених пунктів та збільшення потоку туристів на цих територіях.

Врахування потенціалу розвитку регіону є критично важливим при формуванні проактивної інвестиційної політики в Україні, адже це дозволяє визначити цілісну і послідовну стратегію, спрямовану на економічне та соціальне зростання, зміцнення безпекоспроможності і стійкості територій в умовах новітніх викликів. Урахування потенціалу розвитку

дозволяє інвесторам здійснювати інвестиції у перспективні галузі та стратегічно важливі об'єкти регіону, що відповідає концепції імпаکت-інвестування. Застосування такого підходу передбачає новий спосіб інвестування, який не тільки спрямований на отримання економічної вигоди, але й на вирішення певних суспільних проблем (соціального чи/та екологічного характеру). Ідею суспільної значимості інвестування цілком можна розглядати як частину руху за сталий розвиток, адже враховується позитивний вплив інвестицій на суспільство та довкілля. Такий підхід повинен обов'язково використовуватися при виборі стратегічних орієнтирів для удосконалення середовища розвитку бізнесу та залучення нових інвестиційних ресурсів, що, поміж тим, сприяє створенню нових робочих місць і в кінцевому результаті – підвищенню рівня та якості життя населення регіону.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Натепер ключові теоретико-методичні та практичні аспекти регіональної політики активізації та ефективізації інвестиційної діяльності викладені в результатах досліджень таких науковців, як Васильців Т.Г., Бойко Р.В., Залунін В.Ф., Ковтун Н., Корсаков Д.О., Криклива М.О., Левицька О.О., Левчинський Д.Л., Лупак Р.Л., Мороз О.С., Мульська О.П., Нестерова С.В., Різник Д.В., Славкова А., Спільник І., Стецюк П.А., Чумаченко М.Г., Шупа Л. та ін.

Однак, важливо, аби ті рішення органів влади, які ухвалюються, були, з одного боку, базовані на концептуальних положеннях державної політики в цій сфері, а, з іншого боку, узгоджувалися з тими реаліями, які відображають обсяги, динаміку й структурні характеристики перебігу інвестиційних процесів у регіоні.

Постановка завдання. Метою статті є ідентифікація стратегічних орієнтирів формування інтегрованого інвестиційного клімату та залучення інвестицій в економіку і відбудову регіону.

Виклад основного матеріалу дослідження. Зрозуміло, що проактивна інвестиційна політика та перспективи розвитку імпакт-інвестування в Україні залежать від умов функціонування інвестиційного ринку, специфіки формування капіталів, їх вільного використання і захисту, доступності інфраструктури, людських ресурсів, якості інституціонального забезпечення тощо. А в просторовому аспекті

важливу роль відіграє безпековий тип території (тилові, опорні, тимчасово окуповані території, зони бойових дій), функціональний тип території (території відновлення, регіональні полюси зростання, регіони з особливими умовами для розвитку, території сталого розвитку), розвинутість транскордонних зв'язків та відсутність міжнаціональних конфліктів на прикордонні. Очевидно, що наслідки війни стали менш помітними для так званих тилових регіонів, однак і тут спостерігаються процеси зростання соціальної вразливості населення, спаду ділової та інвестиційної активності, скорочення споживчого попиту та місткості внутрішнього ринку, врешті-решт – зменшення чисельності населення. Все це свідчить про тотальну кризу збереження каталізаторів економічного зростання.

Відтак мають сформуватися стійкі регіональні полюси зростання для швидшого післявоєнного відновлення економіки та зміцнення економічної (зокрема, інвестиційної) безпеки держави. Розглядаючи Львівську область як динамічний (за своїм поступом), тилловий, інноваційно та інформаційно активний регіон із високою мобільністю населення і капіталу, а також як прикордонну з ЄС територію з тісними зовнішньоекономічними та інвестиційними зв'язками, варто ідентифікувати ключові передумови формування й удосконалення інвестиційного середовища саме цього регіону, зокрема:

1. Спрощення адміністративних процедур та зниження бюрократичних бар'єрів для інвесторів.

2. Розвиток інфраструктури, зокрема транспортних мереж, комунікацій та енергетики (особливо на гірських територіях), що підвищить привабливість регіону для інвестицій.

3. Удосконалення інституціонально-організаційного забезпечення регіональної інвестиційної політики в умовах війни та повоєнної відбудови.

4. Створення програм підтримки для місцевих підприємств та підприємців, які сприятимуть створенню нових робочих місць та підвищенню ділової активності у регіоні.

5. Розвиток системи освіти та підвищення кваліфікації робочої сили, що дозволить забезпечити нарощування інноваційно-креативного потенціалу та зміцнення конкурентоспроможності регіону (з огляду на його тісну транскордонну і міжтериторіальну співпрацю з європейськими країнами).

6. Збалансування регіонального ринку праці і збереження кадрового потенціалу регіону для ефективного і вчасного виконання робіт у межах інвестиційних проєктів.

7. Забезпечення військово-політичної стабільності та економічної безпеки держави і, відповідно, регіону.

Наявність цих передумов дає можливість сформулювати сприятливу економічну, організаційно-інституціональну та іміджеву базу для розвитку інвестиційного середовища Львівщини, що впливає на темпи економічного зростання та визначає потенціал повоєнного відновлення регіону. У цьому контексті Львівська область має шанси стати «локомотивом» євроінтеграційного процесу шляхом швидкої відбудови і конвергенції різних складових економічної системи з відповідними європейськими компонентами. Враховуючи наведені вище положення, на рис. 1 систематизовано ключові передумови, цілі та завдання удосконалення інвестиційного середовища Львівської області у фокусі двох стратегічних пріоритетів: стабілізації економіки та повоєнного відновлення.

За теперішніх умов більш раціональним видається застосування стратегії поетапного забезпечення реалізації регіональної інвестиційної політики, коли на першому етапі йдеться про стабілізацію ситуації і повернення стійкості економіки (пріоритет I), а на другому – про відновлення конкурентних переваг і безпосередньо підвищення інвестиційної привабливості області у базових (традиційних) та нових стратегічних сегментах (пріоритет II). Таке бачення видається найбільш оптимальним, щоправда, слід брати до уваги об'єктивну неможливість чіткої ідентифікації термінів реалізації відповідних етапів та досягнення системних зрушень з огляду на невизначеність перебігу війни в Україні та її потенційного впливу на соціально-економічну систему регіонів. Усупереч цій обставині імплементація заходів регіональної інвестиційної політики, орієнтованої на досягнення стратегічних завдань удосконалення інвестиційного середовища та зміцнення інвестиційної спроможності області, має здійснюватися вже зараз, у реаліях війни, оскільки через наслідки бойових дій на тлі системних вад економіки як країна, так і регіон продовжують втрачати людський та інвестиційний потенціал.

Абсолютно очевидно, що втілення нової інвестиційної політики в умовах просторової дезінтегрованості і численних криз в Укра-

їні слід починати з подолання їх наслідків, а також існуючих і потенційних викликів. З огляду на вказане в частині стратегічного пріоритету стабілізації економіки Львівської області найперше важливо зосередитися на вирішенні таких завдань зміцнення безпеки й обороноздатності, як: розвиток інвестування у military-tech стартапи та будівництво підприємств ВПК.

Повномасштабна війна в Україні стимулює розвиток військових технологій та інновацій. Вагомою конкурентною перевагою саме Львівської області у цій сфері є розвинутий ІТ-кластер, який дозволяє вдало поєднувати штучний інтелект та військові технології. Одним із прикладів успішної кооперації ІТ-спеціалістів із різних регіонів та військових експертів стало розроблення системи збору й аналізу даних про позиції та рухи противника під назвою Griselda, що з 2022 року використовується оборонними підрозділами України. Слід відзначити: для поширення таких та інших подібних інновацій важливим інструментом є комунікація між державними структурами, бізнесом та розробниками на регулярних хакатонах і мітапах, присвячених оборонним технологіям. При цьому у просуванні розробок ключову роль відіграють державні та приватні інвестори. Саме держава у першу чергу повинна сприяти активізації грантової підтримки military-tech стартапів та розробок із кібербезпеки в Україні. Тим більше, що інституційно це питання забезпечує Український фонд стартапів, створений у 2018 році за ініціативою Міністра фінансів України і переданий із 2023 року до сфери управління Міністерства цифрової трансформації України. За час існування фонд профінансував майже 400 стартапів загальною вартістю у 8,7 млн дол. США. Частка сектору військових технологій та новацій серед усіх профінансованих проєктів невелика, тому розвиток цього напрямку вбачається перспективним, а драйвером зазначених процесів може стати Львівська область. До слова, варто згадати також про єдиний публічний приватний фонд, який інвестує в українські оборонні стартапи – D3 Venture Capital. Обсяги підтримки цього фонду значно більші і налічують десятки млн дол. США. На регіональному рівні з метою успішного залучення та функціонування у Львівській області інвестиційних проєктів варто розширити мережу консультативно-дорадчих органів для вирішення будь-

яких проблемних питань інвесторів у процесі їхньої діяльності, пошуку додаткових джерел інвестицій, а також для налагодження співробітництва центральних органів влади та органів місцевого самоврядування у забезпеченні належних умов функціонування бізнесу. Наразі основні консультативно-дорадчі функції у цій сфері виконує Служба супроводу інвестора при Львівській обласній військовій (державній) адміністрації.

Для забезпечення потреб української армії вкрай важливим аспектом сьогодні є будівництво підприємств ВПК, які спеціалізуються на виробництві військової техніки, зброї та іншого військового обладнання. Якщо першочерговим завданням стабілізації країни та регіонів має стати підвищення обороноспроможності держави, то такі підприємства повинні з'явитися саме на заході України за фінансової підтримки уряду. Варто зауважити, що у Львівській області функціонує низка підприємств ВПК, однак у воєнний час держава повинна активніше підтримувати цих суб'єктів господарювання і сприяти нарощуванню їх потужності. Мова йде передусім про Львівський державний завод «ЛОРТА», Львівський бронетанковий завод, Львівський державний авіаційно-ремонтний завод, Державне науково-дослідне підприємство «Конекс», Львівський науково-дослідний радіотехнічний інститут. Важливим кроком є також розроблення додаткових регіональних програм підтримки підприємств, що виробляють товари військового призначення.

Попри те, що Львівщина є одним із найбільш конкурентоспроможних та перспективних регіонів країни, існує необхідність трансформування фокусу промислової політики області з галузевого вектору на територіальний задля створення нового іміджу Львівщини загалом та окремих її громад як територій сприятливого інвестиційного середовища, високої конкурентоздатності, інноваційних технологій, економічної свободи та добробуту. Більше того, в умовах воєнного часу акценти зміщуються, як уже зазначалось, у бік розвитку ВПК та супутніх індустрій, пов'язаних із кібербезпекою, логістичними мережами, протезуванням та реабілітацією військових. З цього випливає, що цільовим орієнтиром у ході імплементації структурної трансформації реального сектору економіки (зокрема, промисловості) регіону є так звана нова індустріалізація.

Така модель об'єднує елементи реіндустріалізації та неоіндустріалізації, перевагами яких є диверсифікація промислового сектора, забезпечення високого рівня імпортозаміщення та формування конкурентоспроможного експорту. Крім того, нова індустріалізація як сучасна економічна політика регіонів вимагає селективних (вибіркових) підходів до впливу регіональної влади та місцевих органів управління (рівень територіальних громад) на трансформацію промислової і технологічної бази, адже недостатньо ефективного використання промислово-технологічного потенціалу регіонів, зокрема Львівської області, призводить до зростання імпортозалежності, зниження інвестиційної активності, неадекватного реагування на приріст внутрішнього попиту. Покращення ситуації вимагає гнучких актуальних механізмів трансформації регіональної промислової політики, наприклад ресурсами економічної мобільності бізнесу, шляхом створення індустріальних парків та розбудови кластерів для залучення інвестицій у реальний сектор.

Відповідно до Закону України «Про індустріальні парки» в Україні створено єдиний реєстр індустріальних парків для надання представникам бізнесу, керуючим суб'єктам, учасникам індустріальних парків та іншим зацікавленим сторонам необхідної державної підтримки. Згідно з державним реєстром станом на початок 2023 року у Львівській області було зареєстровано 10 індустріальних парків у різних секторах економіки, а на початок 2024 року їх кількість зросла до 15, що складає майже 17 % усіх вітчизняних парків.

Практично всі індустріальні парки в країні, у тому числі у Львівській агломерації, мають труднощі із залученням резидентів-учасників. Саме цим пояснюється мала кількість реально діючих парків (4 з 15 у регіоні).

Основним завданням будівництва індустріальних парків як спеціальних промислових територій Львівської області є створення сприятливого середовища для залучення прямих інвестицій у регіон та стимулювання зростання місцевої і регіональної економіки. Задекларовані у відповідних концепціях завдання та цілі функціонування парків мають досягатися завдяки:

1) розбудові інфраструктури (будівництва доріг, систем водопостачання, електромереж, інтернет-зв'язку та інших необхідних комунікацій);

2) високому рівню обслуговування (доступу до інфраструктури, яка відповідає потребам бізнесу, послугам із підтримки підприємств, доступу до логістичних і технічних ресурсів, а також сприянню у взаємодії між підприємствами та владою);

3) впровадженню податкових пільг або канікул (повне звільнення від податків на землю і нерухоме майно);

4) застосуванню ресурсощадних технологій.

У результаті іноземні та вітчизняні інвестори отримують полегшений доступ до оснащених і підготовлених для промислового використання ділянок із необхідною інженерно-технічною інфраструктурою, що дозволяє звести до мінімуму витрати на організацію високотехнологічних виробництв на території Львівської області. Загалом створення і повноцінне функціонування індустріальних парків у регіоні дасть можливість суттєво підвищити його конкурентоспроможність у залученні та освоєнні інвестицій, а також дозволить імплементувати ключові засади політики нової індустріалізації.

Підтримка індустріальних парків важлива також із позиції створення нових робочих місць як ще одного чинника посилення інвестиційної привабливості окремих громад та регіону в цілому. Однак серед багатьох переваг та очікуваних перспектив існує суттєва інституціональна прогалина, котра гальмує розвиток спеціальних промислових територій в Україні. Мова йде про практичне застосування передбачених законодавством податкових пільг для ініціаторів та учасників індустріальних парків. Зокрема, забезпечення таких пільг може містити ознаки державної допомоги, яка надається суб'єктам господарювання. Проте, незважаючи на те, що програми державної допомоги дають можливість пропонувати суб'єктам господарювання, які будуть реалізовувати інвестиційні проекти, конкретний перелік форм і обсяг державної допомоги за рахунок місцевого бюджету впродовж визначеного періоду, на сьогодні не сформовано і не погоджено з Антимонопольним комітетом жодної програми державної допомоги ініціаторам створення (суб'єктам господарювання), керуючим компаніям і учасникам індустріальних парків за рахунок місцевих бюджетів. Іншими словами, попри передбачені законодавством стимули, практична можливість їх використання поки обмежена, оскільки місцева влада

не має механізму реалізації таких стимулів. Це означає, що інституціональна складова забезпечення інвестиційної політики держави та регіонів має бути переглянута.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. У контексті повоєнної відбудови економіки Львівської області головним завданням має стати визначення структурних пріоритетів інвестування. Це означає чітку ідентифікацію пріоритетних напрямів розвитку економіки регіону та забезпечення умов для залучення інвестиційних ресурсів у такі сфери. Внутрішні та зовнішні інвестори повинні мати чітке розуміння того, які галузі економіки є пріоритетними для регіону та які заходи приймаються для підтримки їх розвитку. Однією з пропозицій щодо посилення організаційно-інституційної підтримки пріоритетизації секторів економіки відповідно до специфіки регіону та викликів воєнного часу нами визначено необхідність розроблення регіональної бази інвестиційних проєктів (на прикладі Львівської області), орієнтованих на те, щоб у перспективі змістити структуру економіки регіону шляхом зменшення частки традиційних (сировинно-орієнтованих) галузей промисловості (металургія, хімічна промисловість, енергетика) і збільшення частки галузей, які продукують конкурентоспроможну продукцію з високим рівнем доданої вартості. На центральному рівні у 2024 році було створено Єдиний портфель публічних інвестиційних проєктів на 2025 рік, схвалений новоствореною Стратегічною інвестиційною радою. Відбір інвестиційних проєктів, які отримують фінансування з державного бюджету, здійснювався на основі низки критеріїв, серед яких найпершим було визначено стратегічну актуальність проєктів. Подібний підхід доцільно застосувати при створенні пропонованої вище регіональної бази інвестиційних проєктів, яка була б передусім корисною для зовнішніх та внутрішніх інвесторів.

Відновлення пріоритетних базових галузей економіки Львівської області як складова системи забезпечення інвестиційної привабливості регіону передбачає посилення підтримки секторів високих технологій (high-tech), що активно сьогодні розвиваються в межах Індустрії 4.0, а також галузі з високим експортним потенціалом або суттєвим

впливом на регіональну і національну економіку. Серед таких галузей варто відзначити комп'ютерну індустрію і сфери, пов'язані зі штучним інтелектом, виробництво техніки, електронну промисловість, авіаційний сектор, ВПК, альтернативну енергетику, сільське господарство і переробку аграрної продукції, розвиток інфраструктури тощо. Ключову роль у поширенні прогресивних технологій у регіоні та країні загалом відіграє потужний Львівський ІТ Кластер, який у 2023 році приєднався до Глобального договору ООН (UN Global Compact) – найбільшої у світі спільноти відповідальних бізнесів. Це, безумовно, створює позитивний інвестиційний імідж Львівської області та підкріплює її статус регіонального полюса зростання.

Окрім базових секторів економіки, відновлення регіону має відбуватися за рахунок розвитку стратегічних галузей смарт-спеціалізації, які були визначені у регіональній стратегії розвитку Львівської області на 2021–2027 роки, розробленій згідно з чинними нормативно-правовими актами уряду. Надзвичайно позитивним кроком у цьому напрямку стало офіційне приєднання Львівської області до Європейської платформи Смарт-Спеціалізації (S3 Platform) у 2021 році, що, між іншим, було заплановано в межах завдань діючої Державної стратегії регіонального розвитку (оперативна ціль V «Сталий розвиток промисловості»). Такий крок суттєво розширює доступ регіону до інструментів європейського фінансування та створює нові можливості залучення іноземних партнерів до повоєнної відбудови. Відповідно, за результатами численних експертних напрацювань, представлених у оновленій регіональній стратегії розвитку Львівської області¹, стратегічними пріоритетами смарт-розвитку регіону визначено «Біоекономіку» (органічне сільське господарство, харчова, деревообробна, меблева, поліграфічна промисловість та біоенергетика), «Креативні індустрії» (ІТ, дизайн, мода, аудіовізуальне мистецтво, архітектура, видавнича діяльність та виробництво ювелірних виробів), «Промисловість з високою доданою вартістю» (машинобудування та приладобудування, текстильна промисловість), а також медицину, оздоровлення та рекреацію (так званий «медичний туризм»).

¹ Стратегія розвитку Львівської області на період 2021–2027 років. Львівська обласна військова адміністрація. URL: <https://loda.gov.ua/documents/49999>

Перспективи подальших досліджень у цій сфері стосуються обґрунтування обсягів та джерел формування інвестиційних ресурсів для повоєнної відбудови національної економіки України та її регіональних соціально-економічних систем.

ЛІТЕРАТУРА

1. Статистичний збірник «Регіони України» 2021. Ч. 2. Державна служба статистики України. Київ : ДССУ, 2022. 634 с.
2. Mulska O., Vasylytsiv T., Shushkova Y., Kloba L., Parfenyuk Y. Assessment of the population's social resilience environment (the case of the carpathian region of Ukraine). *Problems and Perspectives in Management*. 2022. № 20 (1). P. 407–421.
3. Vasylytsiv T., Mulska O., Levytska O., Lupak R., Semak B., Shtets T. Factors of the Development of Ukraine's Digital Economy: Identification and Evaluation. *Science and innovation*. 2022. № 18 (2). P. 44–58.
4. Бойко Р.В. Облік і аудит інвестицій (на прикладі підприємств молокопереробної промисловості Західного регіону України): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. ек. наук : спец. 08.06.04. Львів, 2005. 19 с.
5. Боліух М.А., Бурчевський В.З., Горбаток М.І. та ін. Економічний аналіз: навч. посібник / за ред. М.Г. Чумаченка. Вид. 2-ге, перероб. і доп. Київ : КНЕУ, 2003. 556 с.
6. Залунін В.Ф., Левчинський Д.Л. Теоретичні і методичні основи управління інвестиційним процесом у будівництві. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка*. 2013. Вип. 3(40). С. 31–35.
7. Ковтун Н. Теоретичні засади інвестиційного процесу та інвестиційної діяльності: співвідношення основних понять та категорій. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Економіка*. 2008. № 101. С. 25–29.
8. Криклива М.О. Методи оцінки ефективності інвестицій в сучасних умовах ведення бізнесу. *Молодий вчений*. 2019. № 1 (65). С. 216–218.
9. Мороз О.С. Розвиток інвестиційної діяльності в Україні в умовах економічної кризи 2020 року. *Економічний простір*. 2020. № 154. С. 46–50.
10. Нестерова С.В. Методи оцінки ефективності інвестицій: сутність та характеристики. *Економіка і суспільство*. 2018. № 19. С. 1105–1110.
11. Різник Д.В. Інвестиційна діяльність в Україні після повномасштабного вторгнення в Україну. *Економіка та суспільство*. 2023. № 48. С. 2524–2572.

12. Славкова А. Інвестиційна привабливість України: реалії в умовах війни та перспективи повоєнної відбудови. *Економіка та суспільство*. 2023. № 56. URL: <http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3081>

13. Спільник І., Шупа Л. Аналіз інвестиційної діяльності підприємства. *Економічний аналіз*. 2012. Вип. 10. Ч. 4. С. 374–378.

14. Стецюк П.А., Корсаков Д.О. Методичні особливості аналізу альтернативних інвестиційних проектів. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2019. № 4 (30). С. 14–21.

15. Хопчан В.М. Проблема методології аналізу інвестиційних рішень та визначення критеріїв ефективності інвестицій. *Ефективна економіка*. 2017. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6002>

REFERENCES

1. Statystychnyj zbirnyk "Rehiony Ukrainy" 2021, Ch. 2, Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy (2022), DSSU, Kyiv, Ukraine.
2. Mulska, O., Vasylytsiv, T., Shushkova, Y., Kloba, L., Parfenyuk, Y. (2022), Assessment of the population's social resilience environment (the case of the carpathian region of Ukraine), *Problems and Perspectives in Management*, no. 20 (1), pp. 407–421.
3. Vasylytsiv, T., Mulska, O., Levytska, O., Lupak, R., Semak, B., Shtets, T. (2022), Factors of the Development of Ukraine's Digital Economy: Identification and Evaluation, *Science and innovation*, no. 18 (2), pp. 44–58.
4. Bojko, R. V. (2005), Oblik i audyt investytsij (na prykladi pidpryemstv molokopererobnoi promyslovosti Zakhidnoho rehionu Ukrainy): avtoref. dys. na zdobuttia nauk. stupenia kand. ek. nauk : spets. 08.06.04, Lviv, Ukraine.
5. Boliukh, M. A., Burchevs'kyj, V. Z., Horbatok, M. I. ta in. (2003), Ekonomichnyj analiz: navch. posibnyk / za red. M. H. Chumachenka, Vyd. 2-he, pererob. i dop., KNEU, Kyiv, Ukraine.
6. Zalunin, V. F. and Levchyns'kyj, D. L. (2013), Teoretychni i metodychni osnovy upravlinnia investytsijnym protsesom u budivnytstvi, *Naukovyj visnyk Uzhhorods'koho universytetu. Serii: Ekonomika*, is. 3(40), pp. 31–35.
7. Kovtun, N. (2008), Teoretychni zasady investytsijnoho protsesu ta investytsijnoi diial'nosti: spivvidnoshennia osnovnykh poniat' ta katehorij, *Visnyk Kyivs'koho natsional'noho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Serii: Ekonomika*, no. 101, pp. 25–29.
8. Kryklyva, M. O. (2019), Metody otsinky efektyvnosti investytsij v suchasnykh umovakh vedennia biznesu. *Molodyj vchenyj*, no. 1 (65), pp. 216–218.

9. Moroz, O. S. (2020), Rozvytok investytsijnoi diial'nosti v Ukraini v umovakh ekonomichnoi kryzy 2020 roku. *Ekonomichnyj prostir*, no. 154, pp. 46–50.

10. Nesterova, S. V. (2018), Metody otsinky efektyvnosti investytsij: sutnist' ta kharakterystyky. *Ekonomika i suspil'stvo*, no. 19, pp. 1105–1110.

11. Riznyk, D. V. (2023), Investytsijna diial'nist' v Ukraini pislia povnomasshtabnoho vtorhennia v Ukrainu, *Ekonomika ta suspil'stvo*, no. 48, pp. 2524–2572.

12. Slavkova, A. (2023), Investytsijna pryvablyvist' Ukrainy: realii v umovakh vijny ta perspektyvy poviiennoi vidbudovy. *Ekonomika ta suspil'stvo*, no. 56, available at: <http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/3081>

13. Spil'nyk, I. and Shupa, L. (2012), Analiz investytsijnoi diial'nosti pidpriemstva. *Ekonomichnyj analiz*, is. 10, p. 4, pp. 374–378.

14. Stetsiuk, P. A. and Korsakov, D. O. (2019), Metodychni osoblyvosti analizu al'ternatyvnykh investytsijnykh proektiv, *Ekonomika. Menedzhment. Biznes.*, no. 4 (30), pp. 14–21.

15. Khopchan, V. M. (2017), Problema metodolohii analizu investytsijnykh rishen' ta vyznachennia kryteriiv efektyvnosti investytsij, *Efektivna ekonomika*, no. 12, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6002>

*Стаття надійшла до редакції
02 листопада 2024 року*